

Alegat XVII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projekcie do ustawy o mytach na publicznych nieeraryalnych drogach, mostach i przewozach.

Wysoki Sejmie!

Odezwą z d. 20. grudnia 1868. l. 6,694. zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że Jego C. K. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z d. 13. grudnia 1868. nie raczył udzielić najwyższej sankcyi uchwalonej przez Wysoki Sejm ustawie o mytach na drogach nieeraryalnych z powodu, iż ustawa ta uchyla przysługujący Rządowi w myśl §§. 6. i 29. ust. drog. wpływ na zezwolenie myta i ustanowienie taryfy, tudzież na zezwolenie postawienia lub przeniesienia rogatek i na rozstrzyganie sporów co do uwolnienia od myta — c. k. Rząd zaś tego wpływu ze względów publicznych zrzec się nie może.

Brak odpowiedniej ustawy o mytach pozbawia Wydział krajowy wszelkiej swobody w spiesznym i należytym zarządzie, wywiera przeto nie tylko najszkodliwszy wpływ na stan i gospodarstwo znacznych, z poboru myta pojedynczym funduszom przypadających dochodów, ale staje się zbyt często powodem pokrzywdzenia stron lub korporacyj, które oglądając się, na dotychczasową praktykę, w dobrej wierze przedmioty ogólnej komunikacyi własnym budowały kosztem.

W uznaniu, iż dotąd istniejący stan nietadu w zarządzie myt nadal pozostać nie może, przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi ponownie projekt ustawy mytniczej, wszelako ze zmianami, które c. k. władzom rządowym oddają w tym względzie ingerencyę.

§. 18. zaprojektowanej ustawy przekazuje zgodnie z §. 29. ust. drog. rozstrzygnięcie wszelkich, co do uwolnień od opłaty myta zachodzących sporów władzom politycznym.

Odznaczenie miejsc stacyj mytniczych czynimy wedle §. 7. przedłożonego [projektu] zależnem od porozumienia się Wydziału krajowego z krajową władzą polityczną.

Powołany do zastępstwa i przestrzegania interesów krajowych, Wydział krajowy nie może w tym względzie być pozbawionym należytego wpływu; przy pozostawieniu bowiem §. 29. ust. drog. nie mógłby on na siebie wziąć odpowiedzialności w administracyi przedmiotu, którego punkt ciężkości poza zakresem jego działania byłby położonym.

Co się nareszcie tyczy zezwolenia na pobór myta, jakoteż oznaczenia taryfy, to już samem przedłożeniem niniejszej ustawy zostawiamy c. k. Rządowi cały wpływ, jaki mu §. 6. ust. drog. przyznaje; warunki bowiem zezwolenia na pobór myta, jakoteż wymiar taryfy będą ustawą ściśle unormowane, a ustawa ta obowiązywać będzie władze autonomiczne.

W nadziei, iż wyżykowane zmiany odpowiedzą wymaganiom, przez c. k. Rząd stawianym, przedkłada Wydział krajowy załączony projekt z prośbą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić zaprojektowaną ustawę o mytach na publicznych nieeraryalnych drogach, mostach i przewozach.

Marszałek krajowy:

Leon książę **Sapieha** w. r.

Sprawozdawca:

Piotr **Gross** w. r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 20. sierpnia 1869.

Projekt.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
o mytach na publicznych nieeraryalnych drogach, mostach i przewozach.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Megó Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Na wszystkich drogach krajowych pobierana będzie opłata myta za uchwałą Wydziału krajowego.

Na drogach powiatowych może być zaprowadzone myto za uchwałą rady powiatowej, potwierdzoną przez Wydział krajowy

Na drogach gminnych myto istnieć nie powinno, wyjątkowo atoli może być dozwolone na prośbę obowiązyanych do prestacyj do tej drogi, po zasięgnięciu zdania wydziału powiatowego, za uchwałą Wydziału krajowego, jednak tylko na przeciąg lat 6., po upływie których pozwolenie na dalsze lata udzielonym być może.

§. 2.

Myta prywatne na drogach krajowych mają być zniesione.

Jeżeliby myta prywatne na jakiej drodze krajowej, lub na krajową zmienić się mającej, prawie już istniały, mają one być zniesione, a przedmioty, na których myto zaprowadzone było, również jak te, które do wykonywania poboru służyły, przechodzą na własność funduszu krajowego, a wynagrodzenie za nie nastąpi według przepisów o wywłaszczeniu.

§. 3.

Przedmioty na drogach powiatowych, do których prawo pobierania myta prywatnego przywiązane jest, mogą być nabyte za uchwałą rady powiatowej w drodze wywłaszczenia na fundusz tej drogi, na której myto istnieje.

Również przedmioty powyższe wskazane na drogach gminnych mogą być nabyte w drodze wywłaszczenia na fundusz utrzymania tej drogi gminnej za uchwałą rady gminnej i za przyzwoleniem obszaru dworskiego.

§. 4.

Jeżeli droga przechodzi z niższej kategorii w wyższą, lub odwrotnie, ustają na niej istniejące myta, a nadal nie mogą być ustanowione tylko wedle przepisów, odnoszących się do tej kategorii dróg, w którą przechodzi.

§. 5.

Stacye myta drogowego będą ustanawiane zazwyczaj w odległości 2 do 3 mil. Myta mostowe i przewozowe mają być zwykle pobierane razem z mytem drogowym, w którymto celu stacya może być zmniejszoną nawet do jednej mili. — Nie należy jednakże łączyć poboru najwyższej należności drogowego z poborem najwyższej należności mostowego lub przewozowego.

§. 6.

Oplatę myta drogowego oblicza się całemi milami tak, iż nadwyżkę $\frac{3}{4}$ mili i więcej przyjmuje się za całą milę, a $\frac{1}{4}$ i niżej wcale się nie liczy. Ułamek od $\frac{1}{4}$ do $\frac{3}{4}$ mili będzie wliczonym do najbliższej linii mytniczej, a jeżeli linia ta nie ma żadnego ułamka do wyrównania, będzie całkiem z rachunku opuszczony.

§. 7.

Miejsca stacyi mytniczych, czy to pierwotnych, czy to przeniesić się mających, oznacza przy drogach nieeraryalnych wszelkiej kategorii Wydział krajowy w porozumieniu z krajową władzą polityczną; wszakże należy zachować zasadę, iż pierwsza stacya ustanawia się od granicy krajowej ku środkowi kraju.

§. 8.

Myto drogowo opłaca się tylko za przestrzenie zupełnie i bez przerwy zbudowane w długości przynajmniej jednej całej stacyi.

§. 9.

Myta mostowe mają być pobierane od mostów o więcej jak 10 sążni długości, a to według następujących klas:

I. od mostów do 20 sążni długości należytość, równającą się należytości za jedną milę.

II. do 40 sążni należytość za dwie, a

III. od mostów nad 40 sążni za 3 mile drogi.

Również oblicza się ilość wszystkich mostów, przynajmniej po 5 sążni długości mających, pomiędzy dwoma stacyami znajdujących się; a jeżeli wszystkich takich mostów długość razem wzięta najmniej 20 sążni wynosi, wymierza się należytość wedle ich ogólnej długości tak, aby najwyższa należytość mostowa na jednej stacyi dla wszystkich mostów razem, nie przekraczała taryfy jednego mostu najwyższej klasy.

§. 10.

Jeżeli się myto drogowo pobiera razem z mostowem, tedy ma się pobierać przy stacyi, gdzie takowe (według §. 7.) z góry może być pobierane.

§. 11.

Myta przewozowe dzielą się również na trzy klasy, wedle szerokości rzek i wedle tych samych stopniowań, jak myta mostowe, z tą różnicą, iż także od przewozów przez rzeki, mniej niż 10 sążni szerokości mających, należytość ma być opłaconą według najniższego wymiaru.

§. 12.

Jeżeli most, od którego się myto płaci, tymczasowo przewozem zastąpiony być musi, należytość opłacaną będzie nie przewozowa, lecz mostowa.

Jeżeli most, tymczasowo przewozem zastąpiony nie był omycony, natenczas przewóz przez rzekę jest bezpłatny.

§. 13.

Na każdej stacyi mytniczej, zewnątrz lokalności poboru, wywieszoną być winna taryfa w miejscu widocznem dla każdego i schronionem od zepsucia przez niepogodę.

Oprócz tego należy wręczyć poborcy myta zbiór przepisów, istniejących co do opłacania myta, co do częściowych ulżeń i uwolnień od tegoż, jakoteż co do obowiązków poboru względem publiczności. Poborca obowiązany jest okazać zbiór przepisów stronie na każde jej żądanie.

§. 14.

Dla każdej stacyi oznacza się tylko jedna wysokość należytości, którą każdy rogatkę przebywający, jeżeli prawnie nie jest wolny od opłaty, opłacać ma bez względu na kierunek, w jakim ją przebywa, lub też na przestrzeń drogi, którą przebył przed przestąpieniem rogatki.

§. 15.

Jeżeli w której miejscowości z jakichkolwiek przyczyn na tej samej drodze, lub przy stykających się kilku drogach, należących do tej samej kategorii, kilka rogatek jest postawionych, opłaca się myto raz tylko.

Wydział krajowy stanowi zresztą tak w powyższych, jakoteż i w innych, niniejszem postanowieniem nieobjętych wypadkach, czy myto opłacane być ma przy każdej z kilku rogatek ustanowionych w miejscowości, czy też tylko przy jednej.

§. 16.

Myta drogowe i mostowe pobierane będą tylko od bydła, a przy przewozach także i od osób.

§. 17.

Jako pojedynczy wymiar taryfy dla dróg krajowych stanowi się za milę, za most i przewóz I. klasy :

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu dwa centy ;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych jeden cent ;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego pół centa.

W szczególności przy przewozach od jednej osoby jeden cent.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydłęcia niesionego lub wozem wiezionego nie opłaca się żadna należytość.

Przy zezwoleniu na myta dla powiatowych i gminnych dróg, mostów i przewozów oznaczy Wydział krajowy w każdym poszczególnym wypadku taryfę poborową, która nie może przewyższać taryfy wyznaczonej dla dróg krajowych.

§. 18.

Wszelkie ulgi i uwolnienia od myta na drogach eraryalnych dla poszczególnych osób i przedmiotów wedle czasowych lub miejscowych okoliczności dotąd przepisane, stosują się także do myta na drogach krajowych, powiatowych i gminnych.

W powyższych wypadkach służy oprócz tego Wydziałowi krajowemu prawo zezwalania na inne zmniejszenia od opłat myta na drogach krajowych, powiatowych i gminnych; na tych atoli dwóch ostatnich na wniosek rady powiatowej.

Wszelkie ce do uwolnień od opłaty myta zachodzące spory rozstrzygają władze polityczne.

§. 19.

Wszelkie względem dróg eraryalnych obecnie istniejące przepisy o wzajemnych obowiązkach publiczności i poborców myta, stosują się także do dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

§. 20.

Dochód z myta należy podług kategorii dróg, mostów i przewozów do funduszu krajowego, odnośnie powiatowego, a na drogach gminnych do funduszu przestępujących, i ma być użyty na utrzymanie tychże przedmiotów.

Dochód z myt na drogach powiatowych, pobierany za przestrzeń drogi leżącej w kilkun powiatach, rozdzielony być winien między dotyczące powiaty w stosunku długości drogi przechodzącej przez poszczególne powiaty.

Jeżeli na drodze powiatowej, przechodzącej przez dwa lub więcej graniczących między sobą powiatów, znajduje się kilka mostów, od których jedno tylko myto się opłaca, natenczas należy rozdzielić dochód mostowego w stosunku długości poszczególnych mostów.

§. 21.

Zniżenie taryfy odpowiednio do niniejszych postanowień nastąpi po upływie, albo po rozwiązaniu kontraktów dzierżawnych.

Zniżenie lub zniesienie taryfy na drogach powiatowych nastąpić może za uchwałą rady powiatowej.

§. 22.

Uprawnienie pojedynczych gmin, obszarów dworskich, korporacji i osób do pobierania myta prywatnego, jako i dotyczące zobowiązania, trwają na przeciąg udzielonego prawa czyli przywileju do poboru myta, o ile przedłożenie prawa tego poboru myta, w sposób niniejszą ustawą (§. 1.) unormowane, uzyskane nie będzie.

§. 23.

Prawo karania wedle istniejących przepisów w wypadkach omijania rogatki, nieopłacania myta, nieprzyzwolonego obejścia się ze stronami, nieprzepuszczania stron o każdej godzinie w dzień i w nocy bez zwłoki, niepobierania należności zewnątrz domu poborczego na drodze, niewywieszania dokumentu taryfy zewnątrz lokalności poboru w sposób dla każdego przebywającego widoczny, nieoświetlenia rogatki w nocnej porze, pobierania myta w wypadkach, w których się nie należy, albo wyższego myta, niż postanowione, i we wszelkich innych sprawach między poborcą myta a strona-

mi z powodu opłaty myta wynikłych, należy do naczelnika gminy, w której rogatka się znajduje, według postanowienia §. 60. ust. gm. z d. 12. sierpnia 1866.

Kara pieniężna do 10 złr. może być tylko w razie niemożności uiszczenia zamienioną na karę aresztu do 48 godzin.

§. 24.

Przez niniejszą ustawę znoszą się postanowienia §§. 6. i 29. ustawy drogowej z d. 18. sierpnia 1866.
